

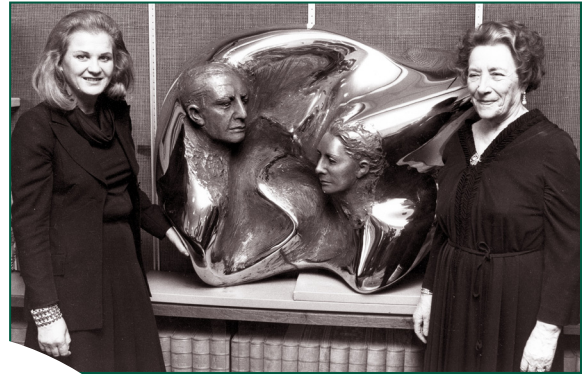
TERESIA JA RAFAEL LÖNNSTRÖMIN RAHASTO

Suomen harvoja naispuolisia teollisuusneuvoksia

Rahasto perustuu teollisuusneuvos Teresia Lönnströmin (o.s. Madsen-Bech, 13.12.1895-4.11.1986) vuonna 1973 tekemään lahjoitukseen, joka on yksi Suomen Kulttuurirahaston suurimmista. Rahasto edistää Suomen talouselämää sekä luovaa toimintaa tuotannon, koulutuksen, työsuojelun, terveyden- ja sairaanhoidon sekä viihtyisyyden eri aloilla. Se edistää myös taiteita ja tukee vanhus- ja lasten asemaa. Rahaston tuotosta jaetaan vuosittain osa Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahaston jaon yhteydessä.

Valborg Teresia Lönnström syntyi Hangossa, ja hänen vanhempansa olivat Tanskasta muuttanut meijerin ja sahan omistaja Mads Madsen-Bech ja Hannen Pedersen. Teresia solmi avioliiton tykistökapteeni Rafael Lönnströmin kanssa 1922, ja vaimo oli alusta asti mukana miehensä luomassa teollisuudessa. Tämän kuoleman jälkeen 1943 Teresia Lönnström vastasi Lönnström-yhtiöiden toiminnasta tukien yritystensä pyrkimyksiä palvella Suomen tuotantoelämää jatkuvasti uusiutuviissa olosuhteissa. Teresia Lönnström sai 1974 teollisuusneuvoksen arvonimen yhtenä harvoista naisista Suomessa.

Frans Gottfrid Rafael (Rafu) Lönnströmin (8.10.1892–11.12.1943) isä Frans Albert Lönnström oli rakuunarykmentin kapellimestari Lappeenrannassa, ja hänen äitinsä oli Maria Jääskeläinen. Nuorena Rafael Lönnström työskenteli Putilovin asetehtaalla Pietarissa, ja hän valmistui Kuopion teollisuuskoulusta koneteknikoksi 1917. Sisällissodan aikana Lönnström kunnosti valkoisten sotasaaliiksi saamia Putilovin tykkeitä, ja vuodesta 1922 lähtien hän toimi Aseoppikoulun opettajana, jona aikana hän kirjoitti myös kalustokäsikirjoja. 1927 hän siirtyi Suojeluskuntain Ase- ja Konepaja Osakeyhtiön (SAKO) toimitusjohtajaksi.

Teresia ja Rafael Lönnströmin muotokuva paljastettiin Kulttuurirahastossa 25.2.1977. Kuvassa Teresia Lönnström ja kuvanveistäjä Laila Pullinen. Kuva: SKR

Rafael Lönnström aloitti itsenäisenä liikemiehenä tammikuussa 1929. Hän perusti silloin Aadolf Falckin ja Gunnar Grönblomin kanssa Oy Sytyttimen, joka valmisti tykistön sytyttimiä, ammuksia ja käsikranaatinsytyttimiä. It-kraanaatista ja sen sytyttimestä is 41 tuli yrityksen menestysartikkeleita.

Oy Sytytin menestyi hyvin, ja 1930-luvun loppuvuosina syntyi lisää yrityksiä, kuten

Oy Ammus. Yhtiöillä oli toimintaa Helsingissä, Raumalla ja Jyväskylässä. Oy Sytytin ja Oy Ammus fuusioituivat Ammus-Sytytin Oy:ksi 1959. Vuonna 1971 nimi muutettiin Lönnström Oy:ksi.

Teresia Lönnström myi 1973 osuutensa Lönnström Oy:stä Huhtamäki Oy:lle ja teki suuret lahjoitukset Suomen Kulttuurirahastolle ja Liikesivistysrahastolle. Laila Pullinen on tehnyt Suomen Kulttuurirahastolle seinäreliefin Teresia ja Rafael Lönnströmistä, ja Rauman kaupungissa on Teresia ja Rafael Lönnströmin puisto. Teresia ja Rafael Lönnströmin säätiö ylläpitää Raumalla kotimuseota ja Lönnströmin taidemuseota.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.